

AAK-001-001465

Seat No. _____

B. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April / May – 2016

Sociology : Paper - VIII

(Sociology of Environment)

(Elective - I)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001465

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) દરેક પ્રશ્નોના ગુણ જમણી બાજુ આપેલા છે.
(૩) બધા પ્રશ્નોના જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ આપો.

૧ M.C.Q. :

૨૦

(૧) પર્યાવરણ મંત્રાલયની રચના ક્યારે થઈ ?

(A) ૧૯૭૦

(B) ૧૯૭૫

(C) ૧૯૮૫

(D) ૧૯૮૦

(૨) ઓક્સિજનને કેવા પ્રકારના વાયુ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?

(A) જીવ વાયુ

(B) કાર્બન વાયુ

(C) પ્રાણ વાયુ

(D) ઓઝોન વાયુ

(૩) પર્યાવરણનું સમાજશાસ્ત્ર કયા વિજ્ઞાન તરીકે વિકસી રહ્યું છે ?

(A) ભૌતિક

(B) સામાજિક

(C) વૈયક્તિક

(D) પ્રાકૃતિક

(૪) વૈશ્વિક પ્રદૂષણની સમસ્યા કોના સર્જિત છે.

(A) માનવ

(B) પ્રકૃતિ

(C) વરસાદ

(D) ભૂકંપ

(પ) હવાનું પ્રદૂષણ અટકાવવા માટે ગુજરાત સ્મોક ન્યુસન્સીસ એક્ટ _____.

- (A) ૧૯૪૮ (B) ૧૯૫૨
(C) ૧૯૬૪ (D) ૧૯૮૮

(દ) ચિપકો આંદોલન શરૂ કરનાર કોણ ?

- (A) અન્ના હજારે (B) મેઘા પાટેકર
(C) રામદેવ (D) સુંદરલાલ બહુગુણા

(૭) ૨૦૧૧ની વસતિગણતરી પ્રમાણે વસ્તીમાં બાળકોનું પ્રમાણ કેટલું છે ?

- (A) ૧૬ ટકા (B) ૧૮ ટકા
(C) ૨૦ ટકા (D) ૨૨ ટકા

(૮) ધુમાડો કયા પ્રકારનું પ્રદૂષણ ફેલાવે છે ?

- (A) પાણી (B) જમીન
(C) હવા (D) અવાજ

(૯) જીવસૃષ્ટિ ઉપર માનવ પ્રવૃત્તિની કેવી અસર થઈ છે ?

- (A) સારી (B) મધ્યમ
(C) હકારાત્મક (D) નકારાત્મક

(૧૦) નર્મદા યોજના કેટલા રાજ્યો સાથે સંબંધિત છે ?

- (A) એક (B) ચાર
(C) ત્રણ (D) બે

(૧૧) સૌરાષ્ટ્રનો કેટલો વિસ્તાર સૂકો ને ક્ષારવાળો છે ?

- (A) ૧૪.૪ લાખ હેક્ટર (B) ૧૪.૨ લાખ હેક્ટર
(C) ૧૪.૬ લાખ હેક્ટર (D) ૧૪.૮ લાખ હેક્ટર

(૧૨) એજન્ડા-૨૧નું સર્જન કઈ પરિષદમાં કરવામાં આવ્યું ?

- (A) સ્ટોક હોમ (B) બુનટેડ
(C) પૃથ્વી (D) ટોકિયો

(૧૩) પૃથ્વીના તાપમાનમાં થઈ રહેલા વધારાને શું કહેવાય ?

- (A) વૈશ્વિક મંદી (B) ત્સુનામી
(C) ગ્લોબલ વોર્મિંગ (D) રીટા

(૧૪) બ્રાઝિલમાં બીજી પૃથ્વી પરિષદનું આયોજન ક્યારે થયું ?

- (A) ૧૯૭૧ (B) ૧૯૭૨
(C) ૧૯૯૦ (D) ૧૯૯૨

(૧૫) વૈશ્વિક પ્રદૂષણથી કેવી ઘટના સર્જાય છે ?

- (A) વસ્તીવૃદ્ધિ (B) એસિડ વર્ષા
(C) પુરહોનારત (D) ગરીબી

(૧૬) નર્મદા નદી પરના સરોવરને કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે.

- (A) સરદાર સરોવર (B) નારાયણ સરોવર
(C) નળ સરોવર (D) સાગર

(૧૭) 'અવર કોમન ફ્યુચર' અહેવાલ ક્યારે પ્રસિદ્ધ થયો ?

- (A) ૧૯૮૨ (B) ૧૯૮૮
(C) ૧૯૮૬ (D) ૧૯૮૦

(૧૮) પ્રકૃતિ સાથે નિકટનો સંબંધ કોણ ધરાવે છે ?

- (A) શહેરીજનો (B) વેપારીઓ
(C) ધર્મગુરુ (D) આદિવાસીઓ

- (૧૯) કયું આંદોલન પર્યાવરણ બચાવવા માટે થયેલું છે ?
- (A) અનામત (B) ચિપકો
(C) ભકિત (D) હિન્દ છોડો

- (૨૦) પર્યાવરણ અંગે જાગૃતિ લાવવામાં કોની ભૂમિકા મુખ્ય છે ?
- (A) સરકારી (B) રાજકીય
(C) સ્વૈચ્છિક સંગઠન (D) સહકારી

- ૨ વિસ્તૃત જવાબ આપો : (કોઈપણ એક) ૧૦
- (૧) પર્યાવરણના સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ આપી પર્યાવરણના સમાજશાસ્ત્રના હેતુઓ દર્શાવો.
- (૨) માનવ પ્રવૃત્તિનો અર્થ આપી માનવ પ્રવૃત્તિના પ્રકાર.
- ૩ વિસ્તૃત જવાબ આપો: (કોઈપણ એક) ૧૦
- (૧) પર્યાવરણ આંદોલન તરીકે નર્મદા આંદોલનની ચર્ચા કરો.
- (૨) પર્યાવરણ અને આદિવાસી વચ્ચેનો સંબંધ
- ૪ (A) ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈપણ એક) ૮
- (૧) ગ્લોબલ વાર્મિંગના કારણો.
- (૨) એજન્ડા- ૨૧.
- (B) ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈપણ એક) ૮
- (૧) પર્યાવરણ પર માનવ પ્રવૃત્તિની અસરો.
- (૨) ઓઝોન સ્તરમાં ક્ષતિ સમજાવો.
- ૫ ટૂંકા ઉત્તર આપો : (કોઈપણ બે) ૧૪
- (૧) વાયુ પ્રદૂષણ અને માનવ સમાજ.
- (૨) ટકાઉ વિકાસનો અર્થ સમજાવો.
- (૩) ગુજરાતમાં પાણીની અછત
- (૪) ગ્લોબલ વાર્મિંગની વિપરીત અસરો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :**(1) All questions are compulsory.
(2) Figure to the right indicate marks of each question.
(3) Answer all questions in main answer sheet.

1 M.C.Q. : 20

- (1) When the ministry of Environment was established?
(A) 1970 (B) 1975
(C) 1985 (D) 1980
- (2) Which type of gas Oxygen is ?
(A) Bio gas (B) Carbon gas
(C) Oxygen gas (D) Ozone gas
- (3) Environmental sociology is developing by which science?
(A) Geographical (B) Social
(C) personal (D) Nature
- (4) By whom the problem of Global warming is created ?
(A) Human (B) Natural
(C) Rain (D) Earthquake
- (5) Gujarat Smoke Nuisances Act Come in .....to prevent Air Pollution.
(A) 1948 (B) 1952
(C) 1964 (D) 1988
- (6) Who is the Pioneer of the Chipko Movement ?
(A) Anna Hajare
(B) Megha Patkar
(C) Ramdev
(D) Sundarlal Bahuguna

- (7) How many percentage of children in the calculation of people according to 2011 ?
(A) 16 % (B) 18 %
(C) 20 % (D) 22 %
- (8) Which kind of pollution spridal by smoke ?
(A) Water (B) Land
(C) Air (D) Voice
- (9) How is the human activates affected on Nature-world ?
(A) Good (B) Medium
(C) Positive (D) Negative
- (10) How many state connected with Narmada yojana ?
(A) One (B) four
(C) Three (D) Two
- (11) How much area of Saurashtra is dry and saline.
(A) 14.4 Lakh hectares
(B) 14.2 Lakh hectares
(C) 14.6 Lakh hectares
(D) 14. 8 Lakh hectares
- (12) Agenda-21 was constructed in which conference ?
(A) Stockhome (B) Bunited
(C) Prithvi (D) Tokyo
- (13) What is the extension of the Earth temperature ?
(A) Global Recession (B) Tsunami
(C) Global warming (D) Rita

- (14) When did the second world conference organized in Brazil ?
(A) 1971 (B) 1972
(C) 1990 (D) 1992
- (15) Which condition created by the global population ?
(A) Population growth (B) Aside rain
(C) Flood (D) poverty
- (16) Which is the name of the lake built on the rivers of Narmada ?
(A) Sardar sarovar (B) Narayan sarovar
(C) Nal sarovar (D) Sagar
- (17) When was "Our Como future" report published ?
(A) 1982 (B) 1988
(C) 1986 (D) 1980
- (18) Who has closed relationship with Nature ?
(A) Urban people (B) Traders
(C) Monk (D) Tribal People
- (19) (4) Which movement was started for preservation of environment?
(A) Reservation (B) Chipko
(C) Bhakti (D) Quiet India
- (20) Whose role is dominant in brining Environmental awareness ?
(A) Government (B) Political
(C) NGO's (D) Co-operative

- 2** Write answer in detail : (Any **one**) **10**
- (1) Give the meaning of Environmental Sociology and explain its purpose.
  - (2) Give the meaning of Human activities and state the type of human Activities.
- 3** Write answer in detail : (Any **one**) **10**
- (1) Explain the Narmada movement as an environment movement.
  - (2) Stat the relation between environment and tribe
- 4** (A) Write short notes : (Any **one**) **8**
- (1) Reason of Global warming.
  - (2) Agenda - 21
- (B) Write short note : (Any **one**) **8**
- (1) Impact of Human activities on Environment.
  - (2) Explain - the hole in Ozone layer.
- 5** (A) Write short notes : (Any **Two**) **14**
- (1) Air pollution and human society
  - (2) Meaning of Sustainable Development
  - (3) The scarcity of water in Gujarat
  - (4) Adverse effect of global warming
-